

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 (2) ประเมินผลการบูรณาการงานวิชาการแก่สังคมประจำปี 2555 กับการเรียนการสอนและการวิจัย (3) ประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2555 ไปใช้ประโยชน์และผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และ 4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นการศึกษาวิจัยประยุกต์โดยกำหนดรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีการวิจัยเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 จำนวน 176 โครงการ ที่มาจากเอกสารคำของบประมาณ แบบ ผด.บส.1 และแบบรายงานผลการดำเนินงานในระบบ e-Social ของกองแผนงาน และข้อเสนอโครงการวิจัยในระบบ e-Research Management ของสถาบันวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย

1.1 โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบวิจัย) จำนวน 165 โครงการ

1.2 โครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย (อิงรูปแบบวิจัย) จำนวน 11 โครงการ

2. ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประกอบด้วย

2.1 ผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้าโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 และผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับ ได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ/หัวหน้าโครงการ เจ้าหน้าที่ของกองแผนงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา และสำนักการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งผู้รับบริการในโครงการบริการวิชาการแก่สังคม จำนวน 170 คน

2.2 ผู้รับบริการในโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในทุกแผนงาน

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาที่กำหนดการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การประเมิน ความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 และ การบูรณาการงานวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จำนวน 176 โครงการ ดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมิน ความสำเร็จการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยศึกษาจากประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินปัญหา และอุปสรรคการดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากการจับฉลาก ดังนี้

1.2.1 ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของแต่ละแผนงาน ร้อยละ 10 รวมทั้งสิ้น 22 คน

1.2.2 ผู้รับบริการ/ผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยสุ่มตัวอย่างตามข้อ 1.2.1 จำนวน 2 คนต่อโครงการ รวมทั้งสิ้น 44 คน

2. การประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2555 ไปใช้ประโยชน์ และผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินไปพัฒนาระบบและกลไกหรือกิจกรรมการให้บริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคม กับการเรียนการสอนและการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างตามข้อ 1.2

แผนงาน (1)	จำนวน โครงการ (2)	จำนวน หัวหน้า โครงการ (3)	จำนวน ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้อง (4)
แผนงานที่ 1 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย	36	4	8
แผนงานที่ 2 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของ 12 สาขาวิชา	30	3	6
แผนงานที่ 3 แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่)	11	1	2
แผนงานที่ 4 แผนงานการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม(โครงการเดิม)	14	1	2
แผนงานที่ 5 แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3	1	2
แผนงานที่ 6 แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารวิชาการแก่สังคม	3	1	2
แผนงานที่ 7 แผนงานพัฒนาทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน (ทุกหน่วยงาน)	49	5	10
แผนงานที่ 8 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทยพัฒนา	8	1	2
แผนงานที่ 9 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมในวันสถาปนาของมหาวิทยาลัย	1	1	2
แผนงานที่ 10 แผนงานส่งเสริมชมรมนักศึกษา มสธ เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม	9	2	4
แผนงานที่ 11 แผนงานโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด	1	1	2
แผนงานที่ 12 แผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ประสบภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาค	11	1	2
รวม	176	22	44
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างในข้อ (3)+(4)			66

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ ประเด็นในการสนทนากลุ่ม โดยมีการพัฒนาและทดสอบหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แบบบันทึกข้อมูล สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปี 2555 เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 ถึง ข้อ 3 โดยการศึกษารายละเอียดโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจากเอกสารคำขอของงบประมาณ แบบ ผด.บส.1 และแบบรายงานผลการดำเนินงานในระบบ e-Social ของกองแผนงาน และเอกสารข้อเสนอโครงการวิจัยในระบบ e-Research Management ของสถาบันวิจัยและพัฒนา และรายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และคณะทำงานเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เพื่อกำหนดหัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

1.2 แบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 โดยการศึกษา รายละเอียดแบบรายงานผลการดำเนินงานในระบบ e-Social ของกองแผนงาน และกำหนดประเด็นหลัก และ ข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

1.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อตอบปัญหาและอุปสรรค และ วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ข้อ 4 และข้อ 5 โดยผู้วิจัยสร้างประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากการศึกษารายละเอียดแบบรายงานผลการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคม

1.4 การสนทนากลุ่ม สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อตรวจสอบและยืนยันผลการประเมิน และ รวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาและอุปสรรค และวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4 และ 5 โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มจากผลการประเมินเบื้องต้นจากแบบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถาม

2. การทดสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แบบบันทึกข้อมูล แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยหาคุณภาพ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ใช้ทั้งวิธีเชิงปริมาณและวิธีเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ซึ่งมีจำนวน 176 โครงการ ด้วยแบบบันทึกข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ จากตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการฯ ด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 12 แผนงานๆ จำนวนผู้ให้ข้อมูล 22 คน

2.2 การสนทนากลุ่ม ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 22 ตุลาคม 2557 เวลา 09.30- 11.30 น. ณ ห้องประชุม 1608 ชั้น 6 อาคารบริหารส่วนต่อเติม มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ด้วยความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

รายละเอียดดังสรุปกรอบแนวทางการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 โดยมีเกณฑ์การประเมินผลสำเร็จโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ 2555 ดังนี้

ระดับความสำเร็จ	เกณฑ์การประเมิน	
1. จำนวนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม	< 50 โครงการ	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ 50 โครงการ	= บรรลุเป้าหมาย
2. จำนวนผู้รับบริการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม	< 10,000 คน	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ 10,000 คน	= บรรลุเป้าหมาย
3. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการในกระบวนการให้บริการ	< ร้อยละ 80	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 80	= บรรลุเป้าหมาย
4. ร้อยละการดำเนินการโครงการบริการวิชาการที่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	< ร้อยละ 80	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 80	= บรรลุเป้าหมาย
5. ประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ	< ร้อยละ 80	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 80	= บรรลุเป้าหมาย
6. การบูรณาการงานวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน	< ร้อยละ 70	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 70	= บรรลุเป้าหมาย
7. การบูรณาการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย	< ร้อยละ 70	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 70	= บรรลุเป้าหมาย
8. การนำความรู้ที่ได้รับจากบริการวิชาการวิชาการแก่สังคมไปใช้ประโยชน์	< ร้อยละ 80	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 80	= บรรลุเป้าหมาย
9. ความพึงพอใจของผู้รับบริการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม	< ร้อยละ 80	= ไม่บรรลุเป้าหมาย
	≥ ร้อยละ 80	= บรรลุเป้าหมาย

สรุปกรอบแนวทางการประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ตัวชี้วัด/ประเด็นที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การประเมิน
<p>1. เพื่อประเมินความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคการดำเนินการ โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555</p>	<p>1.1 ผลการดำเนินงานโครงการ บริการ วิชาการแก่สังคมในภาพรวม โดย เปรียบเทียบเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในตัวชี้วัดระดับผลผลิตและตัวชี้วัดระดับ ผลลัพธ์ของการให้บริการวิชาการแก่สังคม</p> <p>1.2 ศึกษาปัญหา และอุปสรรคการการ ดำเนินงานโครงการ บริการวิชาการแก่ สังคมในภาพรวม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารแผนค่าของงบประมาณตามแบบ ผด.บส 1 ในระบบ e-Social ของกองแผนงาน - ศึกษาค่านิยมในตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัย - แบบเสนอโครงการ สวพ.01 ในระบบ e-Research Management - แบบสรุปการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่ สังคม ในระบบ e-Social ของกองแผนงาน - กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการ ร้อยละ 10 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึกข้อมูล - แบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้าง - การสนทนากลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เชิงพรรณนา - ความถี่ ร้อยละ - เปรียบเทียบตามเกณฑ์การ ประเมิน ระดับความสำเร็จ - วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผล
<p>2. เพื่อประเมินผลการบูรณาการงาน วิชาการแก่สังคมประจำปี 2555 กับการเรียนการสอนและการวิจัยของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (เพื่อตอบตัวบ่งชี้ที่ 5.1 (สกอ.) ข้อ 4)</p>	<p>2.1 การนำผลจากงานบริการวิชาการสังคม ใน 5 แผนงาน คือ แผนงานที่ 1 แผนงานที่ 2 แผนงานที่ 3 แผนงานที่ 5 และแผนงานที่ 7 ไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในชุด วิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการ ปฏิบัติงานประจำด้านอื่นๆ ของบุคลากร ของมหาวิทยาลัย</p> <p>2.2 การนำผลจากงานบริการวิชาการแก่ สังคมความรู้ ประสบการณ์จากการ ให้บริการมาพัฒนาต่อยอดสู่การพัฒนา องค์ความรู้ผ่านกระบวนการวิจัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารแผนค่าของงบประมาณตามแบบ ผด.บส. 1 - แบบสรุปการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่ สังคม ในระบบ e-Social ของกองแผนงาน - ผลการสำรวจความคิดเห็นการนำผลงานบริการ วิชาการแก่สังคมไปบูรณาการการเรียนการสอนและ การวิจัย ของผู้รับผิดชอบโครงการ - กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการ ร้อยละ 10 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึกข้อมูล - แบบสัมภาษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เชิงพรรณนา - ความถี่ ร้อยละ - วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผล

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปร/ตัวชี้วัด/ประเด็นที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การประเมิน
3. เพื่อประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2555 ไปใช้ประโยชน์และผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคม (ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 (สกอ.) ข้อ 3)	3.1 ความสอดคล้องของโครงการบริการวิชาการแก่สังคมกับความต้องการของผู้รับบริการ 3.2 ผลในการนำความรู้ที่ได้รับจากบริการวิชาการฯ ไปใช้ประโยชน์ 3.3 ความพึงพอใจของผู้รับบริการฯ	- แบบสรุปการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ในระบบ e-Social ของกองแผนงาน - ผู้รับผิดชอบโครงการ สุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 - ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ เจ้าหน้าที่กองแผนงาน ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ จากการสุ่มตัวอย่างผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 10 จำนวน 2 คนต่อโครงการ	- แบบบันทึกข้อมูล - แบบสอบถาม	3. เพื่อประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2555 ไปใช้ประโยชน์และผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคม (ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 (สกอ.) ข้อ 3)
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดบริการวิชาการแก่สังคม ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	4.1 แนวทางในการนำผลการประเมินไปพัฒนาระบบ กลไกการให้บริการวิชาการแก่สังคม ในด้านรูปแบบ ขอบเขตการให้บริการ ระยะเวลา 4.2 แนวทางในการปรับปรุงการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย	- ผู้รับผิดชอบโครงการ สุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 - ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ เจ้าหน้าที่กองแผนงาน ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ - รายงานการประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และคณะทำงานเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เพื่อกำหนดหัวข้อเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย - ผู้รับผิดชอบโครงการ สุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 - ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโครงการบริการวิชาการแก่สังคม	- แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง - การสนทนากลุ่ม - แบบบันทึกข้อมูล - แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง - การสนทนากลุ่ม	- วิเคราะห์เนื้อหา - วิเคราะห์จัดทำข้อสรุปจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดเพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (พัฒนาปรับปรุง ระบบและกลไก / กิจกรรมบริการวิชาการฯ และปรับปรุงการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย)